

Posamezne številke
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

"TABOR" izhaja vsak dan, raz
nedelje in praznike, ob 18. ur
dnevno naslednje dne ter sta
mesечно po št. 18—, za 12
mesetov D 20—, dostavljen na d
D 18—, na izkaznice D 18—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

P. n.

Knjižnica liceja

Ljubljana

plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—,
ob nedeljah Din 2—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: V.

Maribor, sreda 6. februarja 1924.

Številka: 30.

Ostra borba v narodni skupščini.

Proračun in vprašanje prevzetih železnic. — Poraz vlade v odseku.

BEOGRAD, 5. febr. Današnja seja narodne skupščine je pričela ob pol 20. uri dop. Med vlogami sta dve zahtevi ministra pravde za izročitev posl. Radića radi prestopka po § 103 in 92 kaz. z. Po krajših odgovorih nekaterih ministrov na razna vprašanja je prešla skupščina na dnevni red: h generalni debati o proračunu. Prvi je govoril za muslimanski klub dr. Behmen, ki je obširno utemeljeval odklonilno stališče jugoslov. muslimanske organizacije. Kritizira takozvano redukcijo uradništva vočigled zvišanju postavke glede izdatkov v skoro vseh ministrstvih. Graja zanemarjanje ljudskega šolstva in izigravanje v ustavi predvidene brezplačnosti ljudskošolskega pouka z raznimi taksami. V Bosni je ljudstvo poleg občinskih davščin za javna dela še obremenjeno z delom v naravi, kar pomeni dvojno obremenitev. Graja, da tvorijo izdatki za armado petino celoga budžeta. Ostro se pritožuje proti separatizmu, ki ga izvaja vlada s tem, da zanemara ostale pokrajine in favorizira Staro Srbijo.

Za njim govori bivši finančni minister dr. Kumanudi. Ostro kritizira izvajanja fin. ministra in na podlagi številk dokazuje neresničnost njegove teze, da še nobena vlada niti v najboljših časih ni imela tako sijajnih finančnih uspehov kakor radikalni režim tekom zadnjega leta. Nevarno je, da se je lanski proračun enostavno spremenil v letošnjega. Tudi preložitve proračunskega leta od 1. jul. na 1. aprila bo povzročila zmedo. Kritizira posamezne postavke in povdarja, da proračun v celoti ni realen. Proračun tudi ni uravnotežen, ker dohodki ne morejo kriti izdatkov. Ako vzamemo za podlago glede dohodkov najboljši

lanski mesec, september, ki je nesel 800 milijonov dohodkov, vidimo, da se izdatki, predvideni v proračunu, ne morejo kriti. Minister sam je naznanil naknadne kredite in tako sam ovrgel svojo tezo o realnem, uravnoteženem proračunu. Tudi ne gre, da se krijejo izdatki za vojsko in železnice iz rednih dohodkov. Po izkušnjah mnogih strokovnjakov se morajo taki izdatki kriti iz kreditov. Tudi je čudno, da je vlada, ne da bi imela za to v katerikoli finančnem zakonu pooblastilo, prevzela južno železnico in pričela s 1. jan. 1924 odplačevati tozadovne obroke. Ti izdatki so se najbrž krili iz prebitkov od dohodkov železnic. To je pa protizakonito, ker se smejo dohodki železnic porabljati samo v investicijske svrhe. Govornik se dotakne vprašanja orijentske železnice in zahteva v svrhu razgovora o tej zadevi tajno sejo. Opozicija hrupno podpira to zahtevo.

Minister Kojč v imenu vlade odklanja predlog za tajno sejo. Opozicija predlog sicer umakne, izjavlja pa, da vlada nosi polno odgovornost, če se bodo v javni seji razpravljale stvari, ki niso za javnost.

Minister Kojč povzame besedo in govori o zadevi orijentske železnice.

Seja še traja.

Beograd, 5. febr. V večerajšnji seji zakonodajnega odseka je pri razpravi o vladnem predlogu glede centralne uprave doživela vlada pri glasovanju poraz, ker je ostala v manjšini s 1 proti 6 glasovom. Z opozicijo je glasoval tudi Nemeš Moser. Nepričakovani poraz je v vladnih krogih povzročil veliko razburjenje.

javnega življenja. Samo če se eden ali drugi teh pogojev izpolni, je Radić pripravljen sodelovati z opozicijskim blokom. Če ne, bo napravil aranžman z radikali.

Radićevi pogoji za sodelovanje z opozicijo.

BEOGRAD, 5. febr. V tukajšnjih informiranih krogih trde, da je Radić po dr. Lorkoviću stavil zahtevo, da ali naj da Davidović garancije, da bo odločal on in njegova skupina o demokratski politiki ali pa naj se Pribečević umakne iz

RADIKALSKI VELJAK

Beograd, 5. febr. Bivši minister dr. Janković je vložil tožbo proti uredniku "Republike" dr. Ikončiću. Ta je pa nastopil dokaz resnice. Pri večerajšnji razpravi je dr. Janković postalo vroče in je ponudil tožnemu poravnavo. Dr. Ikončić pa ponudbe ni sprejel in je izjavil, da vztraja na izvedbi dokaza resnice.

PRAZNOTA V DRŽAVNIH BLAGAJNAH.

Za uradnike ni denarja.

Beograd, 5. febr. Včeraj popoldne od 3. do 4. ure se je vršila v stanovanju bolnega min. preds. Pašića konferenca ministrov o parlamentarnem položaju in zlasti o izplačilu uradniških plač. Finančni minister je izjavil, da praznота v državnih blagajnah ne pripušča takojšnjega izplačila uradniških plač. Ministri so se razšli, ne da bi prišli do rezultata.

ZDRAVNIŠKO MNENJE O VENIZELOSU.

ATENE, 5. febr. Včeraj se je vršil konzilij Venizelosovih zdravnikov s profesorjem Vaquetom, ki je prispeval semkaj. Zvečer je bil o zdravstvenem stanju min. preds. Venizelosa izdan bulletin, ki v svojih zaključkih prihaja do zahteve, da mora Venizelos uživati popoln mir in se ne sme baviti z vladnimi posli.

NADALJEVANJE KONFERENCE OPOZICIJSKIH SEFOV.

Beograd, 5. febr. Danes se nadaljuje večeraj začeta konferenca med Davidovićem, Korošcem in Spaho. Včeraj popoldne je bil izdan kratek komuniké, ki pa ne govori ničesar v vsebini razgovorov.

AVSTRIJSKI KANCELAR V BUKAREŠTI.

BUKAREŠTA, 5. febr. Včeraj sta avstrijski državni kancelar Seipel in zunanji minister Grünberger konferirala z rumunskim min. preds. Bratianu in zun. ministrom Duco. Ob 1. uri pop. sta bila oba sprejeta v avdijenci pri kralju in potem pritegnena k dineju v kraljevi palači.

Angleško-ruska konferenca.

PARIZ, 5. febr. Iz Londona poročajo, da namerava angleška vlada sklicati angleško-rusko konferenco. Pred sklicanjem pa bo vprašala za mnenje Zedinjene države, Francijo in Italijo.

BORZA.

Curij, 5. febr. (Izv.) Sklepní tečaj. Pariz 26.60, Beograd 6.77, London 24.74, Praga 16.65, Milan 25.15, Newyork 574.50, Dunaj 0.0081.

Zagreb, 5. febr. Pariz 395—400, Švica 14.85—14.95, London 368.15—371.15, Dunaj 0.11975—0.12175, Praga 246.65—249.65, Milan 371.25—374.25, Newyork 85—86.

Thomas Woodrow Wilson.

Maribor, 5. februarja.

Teden dni po pogrebu ruskega diktatorja Lenina je božja dekla smrt ustavila sico bivšega predsednika Zedinjenih držav, svetovnoznanelega ameriškega državnika Wilsona.

V letih 1917—1919, ki so prinesla zlasti Evropi ogromne izpremembe, je bilo najpogostejše slišati dve imeni: Wilson in Lenin. Umrla sta skoraj ob istem času — eden na eni, drugi na drugi strani zemeljske krogle. Oba sta se zadnja leta umaknula v zatišje: Lenin kot zmagovalček, Wilson kot premaganec. Dasi si nista stala nasproti kot rivala, sta bila de facto predstavitelja dveh docela nasprotnih smeri socialno-političnega razvoja. Leninu je bil Wilson predstavljatelj buržoazije in kapitalizma. Njegove najbolj idealistične zasnove so komunisti proglasili za maske, s katerimi si hoče meščanski razred ohraniti oblast nad proletarskim razredom. V Wilsonovih očeh pa je bil Lenin predstavljatelj surove sile, ki naj preobrazi svet brez ozira na človeka in njegovo preteklost, in ki naj ne upošteva teža, kar je človeštvo doseglo na trnjevi poti svojega razvoja. Če sprejmemo tezo, da je politično, kulturno, socialno in versko življenje le odraz gospodarskega boja, tedaj sta v bistvu hotela oba osrečiti človeštvo: Wilson je kot zastopnik dosedanjega razvoja stremel po popolnem priznanju človeških pravic, hotel je tako države, ki bi kolikor le mogoče vse ljudi osrečila, smatral pa je, da se mora človeštvo sistematično razvijati v to smer. Lenin je kot predstavljatelj načela razredne borbe priznaval samo pravice večinskega razreda in je hotel ves razvoj družbe in kulture podrediti enemu razredu, dokler ne bi izginila vsa nasprotja in bi bili vsi ljudje enako srečni. Ta cilj pa je imela doseči socialna revolucija. Wilsonova smer je hotela ustvariti socialno enakost s svobodo, Leninova pa svobodo z enakostjo. Življenje pa je dokazalo, da se ne posreči noben eksperiment, ki nima dovolj pripravljenih pogojev. Komunist Lenin in idealist Wilson sta bila proglašena za utopista, razmere pa so ostale take, kakršne v danih razmerah morejo biti. Rusija se ni izpremenila v pravilno deželo enakosti in ljudske sreče, ampak je padla še nižje kot je bila in teror boljševikov se prav nič ne razlikuje od terorja carja — absolutista. Tudi Wilson ni dosegel tega, kar je hotel: razočaran se je vrnil iz Pariza v Ameriko, kjer so mu lastni volilci dali nezaupnico.

Wilson in Lenin, ki sta v razdobju nekoliko dni zapustila svet, sta si bila veskozi antipoda. Wilson je zrasel v hiši krščanskega duhovnika in se je navzel anglosaške kulture, ki ima izmed vseh najbolj idealistično obeležje. Postal je profesor zgodovine in državnega prava, avtor filozofskih in zgodovinskih spisov. V politiko se je razvil v zrelejši dobi in sicer v miljeju, kjer ni bilo treba demokracijo šele uvajati, ampak je rasla iz samih tal. Kot zgodovinar je dobro poznal počasnost in težave človeškega razvoja in je bil trdno nverjen, da je pot evolucije in ne prestopanja presnavljanja najboljša kot h končnim ciljem. Vzgojen je bil v puritanskem ozračju, v veri v Boga in v zmago dobrega nad slabim, v spoštovanju človeka in njegovih pravic. Vse to je storilo, da je bil Wilson v velikem momentu, ko so ga valovi zgodovine zanesli na eno najodličnejših mest sveta, takšen, kakor ga poznamo. — Kako drugačna je bila Leninova življenska pot! Rojen je bil na

veliki ravnic med Evropo in Azijo, kjer so se stoletja prelivali barbarski narodi, v primitivnem agrarnem miljeju, v državi, kjer so bile potrebne krvave žrtve, da je car samosilnih privolil v najenostavnejše človeške pravice. Že kot deček je Vladimir Iljič slišal, da so mu brata obesili, ker je bil dober revnim, zatiranim ljudem, ker se je boril zoper nasilja in krivice. Tako sta toraj tekli življenski poti obeh državnikov, ki so in na areni svetovnih dogajanj vrgli isti viharji; tekli sta vsaka v svojo smer. In v velikem zgodovinskem trenutku je bilo slišati alternativo: Ali Wilson ali Lenin?

Danes so se razmere vsaj za silo ustalile in zato je ta alternativa domala že pozabljena. Če pa že primerjamo oba državnika, ako stavimo kontraste, da bolj spoznamo Wilsonovo politično in socialno fiziognomijo, tedaj moramo reči, da je bilo v Wilsonu veliko več pozitivnega nego v Leninu. Wilson je bil idealist, a je stal na realnih tleh; Lenin je bil materialist, a po svoji veri v revolucijo mistik. Wilsonov vpliv na razvoj dogodkov je bil blagodejen. Njega so zlasti mali narodi občutili kakor balzam svojim ranam. Njegove besede in njegovo aktivno delo je vzbujalo vero v mlrovne in humanitarne ideale človeštva. Kljub temu, da ni dosegel tega, kar je hotel — a kdo je dosegel, saj je življenje večeren kompromis — je s svojimi težnjami vlival nade v boljšo bodočnost narodov in človeštva.

Wilson je iniciator in organizator Društva narodov. Kot zgodovinar se je dobro zavedal, da Društvo narodov — prva meddržavna, vseskozi mirovna avtoriteta s pravico kontrole in z obveznimi razsodbami — ne bo takoj izpočetka postala tak faktor, kakor ga narodi in države potrebujejo. Z Društvom narodov, čigar avtoriteta je bila kratko pred Wilsonovo smrtjo ojačena s programom nove angleške vlade, pa si je Wilson postavil zavidanja vredno spomenik. Prejelislej se bo človeštvo iztrežnilo in marsikateri ideal ki so ga zastopali le filozofi, bo postal realnost. V tej dobi, ko bo nad Evropo in vsem ostalimi, od čudežnih uspehov tehnike zblizanim svetom vladalo znanstveno ozračje, ko bo med narodi več prištejnega, ne lažnjivega internacionalnega duha, v tej dobi bo Wilson veljal kot največji državnik kravilni let 1914—1920.

Wilsonu zametijo, da je bil slab. Morda je imel v odločitnih trenutkih res premalo osebne energije. Nesporno je, da ni poznal evropskih problemov tako temeljito, kakor jih mora poznati državnik, ki jih hoče rešiti. Marsikaj mu očitajo, kakor se pač očiha človeku, zakaj errare humanum est! Objektivna sodba je pridržana bodočnosti. Vsakdo pa mora priznati že sedaj, da je imel Wilson mnogo dobre volje, da realizira svoje zasnove. Toda vojna se je po krivdi nemških militaristov nadaljevala vsaj za eno leto predolgo. (Mi, ki smo se osvobodili avstro-ogrske državne bastile, smo srečni, da je bilo tako, zakaj še 1. 1917 je bil Wilson z vsemi drugimi državniki vred za ohranitev habsburške monarhi-je.) V ogromnem labirintu problemov ni bilo mogoče najti poti, ki bi vse zadovoljevala. Znano je, koliko realnih sil se je postavilo proti Wilsonovim zasnovam na mirovni konferenci. V Franciji so Wilsona proglasili za germanofila, v lastni domovini pa so mu zamerili, ker je pomagal ustvariti versaillsko mirovno pogodbo. V Italiji so teptali po njegovi sliki, ker je izkušal skriti kremlje rumskega imperijalizma, v Jugoslaviji pa je njegova popularnost ble- dela, ker nam ni bil všeč in Trsta,

Kjerkoli se je Wilson dotaknil stoletnih problemov, povsod je bil nekdo nezadovoljen, nekdo pa razočaran. Toda kompromisi, ki so bili storjeni, dokler je imel Wilson še nekaj vpliva na mirovni konferenci, so bili relativno dobri. Wilsonov vpliv ni bil nikjer škodljiv in nikdar popolnoma pristranski.

Zdravo pa je bilo tudi Wilsonovo načelo, ki ga je v Ameriki politično pokopalo: Amerika se ne sme izolirati, ampak mora aktivno sodelovati pri reševanju najbolj perečih problemov človeštva! Monrejeva doktrina je Wilsona premagala; koristi imajo pač ameriški velekapitalisti, Evropa pa trpi škodo. Wilsonov padec je pomenil zmago tajne diplomacije in zmago velikih kapitalističnih trustov, ki so ves čas z mržnjo opazovali profesorja - ideologa Wilsona, kako se v imenu Amerike zavzema za načela svobode in pravice, in katerim je bil toliko časa dober, dokler so potoki evropske krvi polnili blagajne ameriških trustov in milijonarjev.

Wilson je edini ameriški državnik, ki bo ostal trajno zapisan tudi v zgodovini našega naroda. Njegovo ime je v drugi polovici l. 1918 šlo od ust do ust; njemu se je vzklikalo v slehernem našem kraju, kamor so prodrl valovi narodnega osvobodjenja. Mi dotlej nismo imeli stikov s svetovnim življenjem, zlasti s svetovno politiko. Prvemu srečanju je moralo nujno slediti razočaranje. Navdušenje je zmeraj enostransko in varljivo. Ko se je začelo izhlapevati in ko se je v vsej svoji neizprososti pojavljala realnost, rezultanta nešteti nam neznanih in deloma celo nasprotnih činiteljev, je tudi Wilsonova glorijska izginjala. Kdo ve, ali nismo bili največ sami krivi! Prepustimo končno sodbo bodočnosti.

Wilson je imel srečo, da je prišel v zgodovino mnogo čistjši, večji in bogatejši nego Lenin. Njegov grob ne bo nikdar pozabljen! Sila mečev bo strla, sila duha in idealov nikoli!

I-us.

Resolucije zbora zaupnikov JDS za ljubljansko oblast z dne 3. februarja:

I. Protest z ozirom na sporazum z Italijo.

Zbor zaupnikov JDS obsoja, da je vlada sklenila sporazum z Italijo, ne da bi predhodno zaslusila mnenje Narodne skupščine. Obžaluje posebno, da vlada v tem sporazumu ni izposlovala našim neodrešenim rojakom zagotovila, da preneha barbarska raznarodovalna politika v Julijski Benečiji, zlasti popolna brezpravnost našega jezika v uradih in šolah.

Zahteva, da se izgradijo na lastnih tleh za našo prekomersko trgovino potrebne pristaniške naprave na Sušaku. Slovenija naj se pa, kakor je bilo prilikom podpisa nesrečne rapalske pogodbe slovesno zagotovi, zveže z direktno železnico z morjem. Tačas pa naj se Sloveniji s primerno prometno, zlasti pa tarifno politiko omogoči, da bo imela s Suiuskom nagle in konkurenčne zveze.

Protestira proti temu, da se v trgovski pogodbi z Italijo namerava dovoliti tej državi ekonomsko ekspanzijo v naše kraje. Zlasti odločno ugovarjamo, da bi se smeli italijanski prekupci svobodno gibati v naših krajih, kjer ubijajo doma legalno in davkoplačujočo trgovino.

II. Organizacija in politična resolucija.

(Smo jo objavili včeraj).

III. Cerkvenopolitična resolucija.

Z ozirom na potrebno izgradnjo zakonskega v zmislu čl. 12. Ustave in bližnja pogajanja za konkordat s Sveto stolico zbor zaupnikov:

1. zahteva, da se osigura popolna ravnoopravnost našega jezika v cerkvi z uveljavitvijo bogoslužja v narodnem jeziku;
2. da se Sv. Stolica opozori, da njena raznarodovalna politika v Julijski Benečiji vzbuja nevarnost za verski mir;
3. da se v cerkvenopolitičnem zakonodavstvu zajamči verska svoboda in mir. Uprava cerkvenim potrebam služočih zgradov, imetij in dohodkov naj se izroči po demokratičnih načelih voljenim zastopnikom prizadetih vernikov.

IV. Gospodarska resolucija.

Zbor zaupnikov JDS

1. usvaja v polni meri gospodarski program, ki so ga trgovske in obrtniške komore postavile na svojem kongresu 27. januarja t. l. v Zagrebu. Zlasti poudarja zahtevo ustanovitve Privrednega Saveta v zmislu čl. 44. Ustave;

2. zahteva, da se nemudoma Narodni skupščini predloži zakon o popolnem izenačenju direktnih davkov.

3. Dokler se ta zakon ne prevede, naj se

a) odpravi 30% linearno povišanje direktnih davkov, ki samo potenceira postoječe neenakosti in je posebno pri hišnem davku v Sloveniji za prizadete naravnost uničujoče breme;

b) naj se direktni davki kontingentirajo po davčnih pokrajinah, da se s tem izloči občutek neenakomernih obre-

menitev, ki je najhujši protivnik državne zavesti.

4. Samoupravam naj se zagotovi finančna samostojnost s tem, da se jim dodeli realni davki, do izenačenja davčnih sistemov pa zlasti one davke, ki postoje le v dotičnih pokrajinah, t. j. v Sloveniji dchodarina in posebne trošarine na žganje in vino.

5. Eksistenčni minimum pri dohodarini naj se zviša na 15.000 Din.

6. Zakon o taksah je po vsej nestrokovnjaško izdelan in je nujno potreben pregleda od strokovnjaški komisiji, ki naj iz njega popravi očitne pogoške in pa pretiranosti, ki bodo pač ubile promet, a državi ne bodo nesle nič.

7. Kuluk naj se popolnoma odpravi.

8. Kot najbolj uspešno sredstvo proti draginji se priporoča, da država vsem produktivnim slojem omogoči delo z dodelitvijo čim cenejšega kredita. Misel, da se osnujejo z drž. pomočjo zavodi za kredit obrtnikom in kmetom, pozdravljamo. Samo zahtevamo, da se organizacija prevede tako, da bo kredit izdaten, uprava pa okretna in nepristranska in da bodo naše oblasti, ki so gospodarsko močno razvite, temu primerno uvaževane. Narodna banka naj deluje povsod na pocenitev kreditov.

9. Da se regulira dotok tujega kapitala, ne da bi pri tem trpela naša gospodarska neodvisnost, naj vlada poleg zakonov za pospeševanje industrije in obrti predloži zakonske določbe o varstvu nacionalne posesti.

V. Resolucija o likvidaciji izrednih vojnih in povojnih mer.

Ker se gospodarske razmere pomalem ustaljujejo, zahteva zaupniški zbor JDS da vlada likvidira razne vsled vojnih in povojnih težav nastale probleme:

1. Predvsem zahtevamo, da se reši invalidsko vprašanje v zmislu zakonskega načrta, ki ga je 1. decembra 1922. predložil Narodni skupščini tedanji minister za soc. politiko dr. Žerjav.

2. Vprašanje agrarne reforme se ne more več dalj zavlačevati, ker negotovo stanje ogromno škoduje, ampak se mora rešiti v zmislu določb Ustave.

3. Država naj končno reši vprašanje vojnih posejil, kjer se mora na vsak način ozirati na nedolžno prizadete zavode, ustanove in mladoletnike. Po mirovni pogodbi prevzeti dolgovi a. o. monarhije se morajo redno priznati z izplačilom zaostalih anuitet.

4. Onim, ki so oškodovani vsled različnosti konverzije kronskih terjatev in zadržanja pologov v inozemstvu, v kolikor se ni dosegla njih zaščita v mednarodnih pogodbah, gre primerna odškodnina.

5. Vlada naj skliče komisijo gospodarskih strokovnjakov, da izdelajo zakonski načrt za likvidacijo vseh vojnih in povojnih izrednih odredb in predlagajo za prehod potrebne akcije države in drugih činiteljev.

6. Potrebna je tudi likvidacija vojnih škod, rekvizicij in dajatev v pre-

meri upošteva tudi one naše državljane, ki so utrpeli vojno škodo na ozemlju današnje Italije. V svrhu zadovoljive rešitve tega vprašanja, naj naša vlada to zadevo spravi na razgovor ob priliki trgovskih pogajanj s kraljevino Italijo. Želimo, da se vojne škode v starih granicah poravnajo, a v interesu uravnoteženja budžeta, ki mora biti sposoben, da nase vzame regulacijo prejemkov državnih uslužbencev, kakor tudi, da se odpravi državni ideji tako opasen občutek, da ena pokrajina nosi preveč bremena za drugo, je, da se likvidacija celokupne vojne škode v starih granicah izvrši posebnimi računi in enkrat za vselej pokrije izrednim potom.

VI. Resolucija v korist javnih nameščenecv.

Zbor zaupnikov

1. izreka svoje nezadovoljstvo, da se je po koalicijski vladi izdelani zakon o civilnih činovnikih in ostalih državnih nameščenecih po radikalski vladi skvaril v bistvenih točkah. Zahteva revizijo tega zakona in njemu sledeče razvrstitvene navedbe ter čimprejšnjo vzprejetje modernih pragmatik za ostale panoge državnih nameščenecv, zlasti tudi za železničarje;

2. zahteva, da se v imenovanem zakonu uvedene temeljne plače s pritiskom namu nemudoma izplačajo. Tačunši od 1. oktobra 1923. kakor veleval njegov člen 249. Obenem zahteva, da se odpravi enakost postopanje z upokojenci in se jim priznajo enake temeljne pokojnine v vsji državi, draginjske doklade pa, da se izenačijo z aktivnimi;

3. zahteva, da vlada, uvažuje, ko je naša valuta že dalj časa ustaljena, izda novo uredbo o draginjskih dokladah, ki bo stavila javno nameščenstvo glede notranje izdatnosti prejemkov napredovno stanje. Smatra, da so sedaj uvedeni davki in davščine ob pravilnem, enakomernem izterjevanju v vsej državi, tudi če se odpravijo najnovejše pretiranosti, zlasti ako se uvede pošteno gospodarstvo in štednja, zadostni, da se pokrijejo za to regulacijo potrebne svote. Pripravljeni pa smo zagovarjati vsako res le za ta namen sklenjeno pravično na vse dele države razdeljeno breme, ki bi spravilo z dnevnega reda sramotno bedo javnih nameščenecv;

4. glede redukcij protestiramo proti strankarstvu, s katerim se jih izvaja, in proti ukinitvi produktivnih in koristnih naprav in zavodov, zlasti za pospeševanje našega gospodarstva. Naj bi se takoj sprovedlo samoupravo, kjer bi se moglo velik del nedolžno uničenih eksistenc zaposliti;

5. zahteva, da demokratska stranka ob vsaki novi politični kombinaciji stavi za predpogoj ureditev gnetnega problema javnih nameščenecv.

VII. Resolucija zoper zlorabo javne oblasti v strankarske ali koruptne svrhe.

Zalostni pojavi korupcije v državni upravi kategorično zahtevajo, da se obenem z regulacijo prejemkov javnih nameščenecv s posebnim zakonom proti korupciji zaostrijo pogoji dejanskega stanu zločina zlorabe javne oblasti, podkupovanja in sprejemanja poklonov od strani javnih funkcionarjev in uvedejo najtežje kazni. Tozadevna obsodba po rednih sodnijah naj se vrši tudi na zasebno obtožbo.

V izvrševanje načela v čl. 107. Ustave naj se predloži zakon, po kojem se na javno in zasebno obtožbo s strogimi zapornimi kaznimi kaznuje po sodniji vsaka zloraba oblasti javnih državnih in samoupravnih nameščenecv v partijske svrhe kakor tudi vplivanje starešin na podrejene uslužbene.

Istotako naj se predlože zakon, s katerimi se ustanove pogoji in predpiše postopek za odškodninsko odgovornost države in javnih teles in njihovih nameščenecv za vsako nezakonito postopanje v zmislu čl. 18. Ustave.

S tem zakonom naj se odredi tudi dejanski stan in stroga kazen za zlorabo vere v zmislu čl. 12. Ustave.

VIII. Socijalno-politična resolucija.

Zbor zaupnikov JDS

1. ugovarja razpustu ministertva za socijalno politiko, oziroma s skrajnem

slučaju naj se kot celota združi z ministrstvom za narodno zdravje;

2. zahteva, da vlada in dotične avtonomne uprave energično pritiscajo na čim največjo štednjo in zmanjšanje režij v socijalno-zavarovalnih zavetih, posebno v »Središnjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu« in »Pokojninskem zavodu v Ljubljani«, in predloži na podlagi doseženih izkušenj potrebne novele socijalno-zavarovalnih zakonov;

3. protestira odločno proti temu, da hoče vlada vendar enkrat začeti štedljive odredbe ljubljanskega in zagrebskega ravnateljstva zavarovalnega zavoda iz strankarske nadržje preprečiti in z razpustom ravnateljstva odvzeti še poslednji ostanek kontrole interesiranih krogov. Zahteva, da se nemudoma razpišejo volitve ravnateljstev središnjega in okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

IX. Resolucija o »Kmetijski družbi«.

Zbor zaupnikov JDS protestira proti vnešavanju vlade v samoupravo »Kmetijske družbe«, ki jo skuša umetno spraviti v klerikalne roke. Zahteva, da se brez odloga skliče občni zbor »Kmetijske družbe«.

Politične vesti.

* **Beseda o koritih.** »Straža« ne more živeti, ne da bi v vsaki številki napravila kako lopovščino. Tako v zadnji št. od 1. im. psuje zopet dr. Žerjava, češ da si je hotel pri »Kmet. družbi« zopet napraviti novo korito, iz katerega bi zajemal za demokratsko stranko. Kdor ve, da je demokratska stranka glede volitev na občnem zboru Kmetijske družbe vkljub temu, da ima tudi ona med delegati veliko pristašev, prepustila SKS popolnoma prosto roko in da je SKS postavila v kandidatne liste skoro izključno same svoje pristaše, kdor dalje ve, da je demokratska stranka izdala na svoje pristaše-delegate, naj volijo listo SKS, bo seveda primerno sodbo imel o »Stražini« infamiji. Baš v tem slučaju se je pokazala resničnost pregovora, da lopov misli o drugih tako, kakoršen je sam. Ker bivši podpredsednik družbe klerikalni profesor Jarc že leto dni dolguje Kmetijski družbi precejšnje zneske za razno blago, katero morajo drugi člani družbe takoj plačati, seveda klerikalci takoj mislijo tudi o drugem, zlasti če je to politični nasprotnik, da hoče imeti korito. — »Straža« naj raje pove, ali je prof. Jarc že plačal pri družbi naročeno in izročeno mu blago, potem šele naj očita komu drugemu koritarstvo.

* **Rusko-rumunska pogajanja.** Iz Bukarešte javljajo, da je rumunska vlada pristala na predlog Rusije, naj bi se rusko-rumunska konferenca vršila na Dunaju.

* **Pred novo evropsko konferenco.** Iz Londona javljajo, da vodita Macdonald in Poincare pogajanja o sklicanju nove konference za rešitev visečih vprašanj v Evropi. Macdonald dela tudi na to, da bi se sklicala posebna angleško-ruska konferenca. Ruska vlada je preko svoje misije v Londonu izjavila, da želi sodelovati na bodoči evropski konferenci.

Dnevna kronika.

— 109. letnico rojstva biskupa Jos. Juraja Strossmayerja in obenem 50-letnico zagrebskega vseučilišča so 4. tni. slovesno praznovali v Zagrebu.

— **Jadranska Banka, Beograd.** Ovih dana vodjeni su pregovori u cilju ostvarenja uže poslovne veze »Jadranske Banke« u Beogradu sa »Srpskom Bankom« u Zagrebu, »Hrvat. Slav. Zem. Hipot. Bankom« u Zagrebu i »Podunavskim Trgovačkim A. D.« u Beogradu. Pregovori su zaključeni sa povoljnim rezultatom, koji osigurava »Jadranskoj Banki« potrebna sredstva za uspešan razvitak njenih poslova.

— **Vpokojitve.** V področju Slovenije so od ministra prosvete upokojeni na lastno prošnjo sledeči gg. učitelji: Fr. Finžgar, ravnatelj mešč. šole v Dol. Lendavi, Janko Cvirn, naduč. v Lj. skovcu, Ignac Grösslinger, nadučitelj v Pušcavi, Anton Gselman, naduč. pri Sv. Martinu pri Vuhredu; Milha Vauhaik, naduč. v Hočah, Jos. Vesjak, naduč. v Hajdini, Ant. Glaser, naduč. pri Sv. Primožu na

Pohl., Davorin Lesjak, uč. v Rušah, Mart. Runovec, učitelj v Slov. Gradcu, Fr. Witzmann, učitelj v Ribnici na Poh., Marija Klemenčič, učiteljica v Mariboru.

— **Uradni list št. 8. od 1. tm.** prinaša kraljevo uredbu o vojaški disciplini.

— **Koliko je komunistov v Jugoslaviji?** Glasom statistike, objavljene v glasilih komunistične stranke v Jugoslaviji, je v naši državi 95 komunističnih organizacij z 3500 člani. Zelo so splahneli!

— **Savez dobrovoljcev za Slovenijo** je imel 3. tm. v Ljubljani občni zbor, ki je izrekel težko obsodbo nad sedanjim režimom, ki napram dobrovoljcem ni izpolnil niti ene obljube. Za predsednika je bil izvoljen Franjo Peric, za podpredsednika dr. Pivko, prof. Vagaja in dr. Marušič.

— **Ponovna omejitev priseljevanja v Zedinjene države.** Parlamentarni odbor za priseljevanje v Washingtonu je izdelal poročilo o omejevanju priseljevanja v Zedinjene države. Kvota priseljencev se za to leto zniža od 357.000 na 169.000.

— **Visoki gostje v Zagrebu.** Danes 5. tm. prispe v Zagreb v spremstvu prince Olge in dvernega ministra Jankovića princ Pavle, ki bo zastopal na najpomembnejši sijajnem akademskem plesu kralja kot pokrovitelja prireditve. Danes prispe v Zagreb tudi minister prosvete Trifunović ter rektor beogradske univerze dr. Gavrilović. Princ Pavle bo stanoval v banskih dvorih.

— **Uboj ruskega kneza v Novem Sadu.** Ni še dolgo, kar je Rus Prihodčenko ubil v Novem Sadu 6 oseb, pa že poročajo o novi tragediji ruskega begunca. V soboto je bil v Petrovaradinu ustreljen ruski knez Nikola Volkonski. Knez je bil nastavljen pri prvi armijski oblasti v Novem Sadu. V soboto se je vračala iz Petrovaradina v Novi Sad 13-letna deklica Katia Milič. Pred grajskimi vrati jo je ustavil dežurni stražnik in ker je deklica ihtela, jo je pozval na policijo. V tem trenutku je prišel mimo knez Volkonski in dejal, da bo on odvedel deklico na policijo. Tam je dal dežurnemu kaplarju častno besedo, da bo spremljal deklico domov. Knez pa jo je odvedel na svoje stanovanje. Medtem so prišle starejše sestre Katice iskat in ko so izvedele na policiji, da je odšla s knezom Volkonskim, se je kaplar skupno s sestrami napotil v njegovo stanovanje. Volkonski je pravkar odhajal z malo Katice. Kaplar in knez sta se začela prepirati, naposled je kaplar spraval kneza na policijo. Tu se je prepir poostрил in je prišlo celo do pretepa. V tem je prihitel iz sosedne sobe žandar Andrija Horvat in čez nekaj časa sprožil samokres v kneza. Volkonski je padel smrtno zadet. Kaplarja in Horvata so aretirali.

— **Smrt dr. Derschafte.** Znani bivši avstrijski nemško-nacionalni poslanec in kasneje železniški minister dr. Julij Derschafte je umrl dne 3. tm. na Dunaju v starosti 72 let. Bil je zagrozen nasprotnik Slovencev in Jugoslovancev sploh.

— **D'Annunzio — »grof reški«.** Iz Rima poročajo, da namerava italijanska vlada podeliti D'Annunziju naslov — »grof reški«.

JDS.

Občni zbor kraj. organizacije JDS v Mariboru se je vršil v ponedeljek 4. tm. v mali dvorani Narodnega doma. Po poročilih dozdajnega predsednika g. dr. Lipolda, tajnika g. Fr. Voglarja in blagajnika g. Kejžarja se je storil sklep, da se krajevna organizacija pretvori v višjo organizacijo, ki naj tvori vez med posameznimi Gosp. in pol. društvji v Mariboru. V tem smislu so bili voljeni v odbor predsedniki, podpredsedniki in tajniki vseh treh Gosp. in pol. društev v Mariboru; dalje so člani odbora vsi v Mariboru bivajoči člani oblastnega odbora stranke ter vsi strankini funkcionarji v obč. odboru. Novi odbor si je izvolil za predsednika g. dr. Boštjančiča, za podpredsednika g. dr. Kaca, za tajnika g. O. Megliča in za blagajnika g. Iv. Kejžarja. Nato je odbor imel takoj daljšo sejo, v kateri je razmotrival pereča vprašana občinske politike.

Na Pragerskem se je izvršila v nedeljo 3. tm. na shodu zaupnikov iz cele spodnopoljskavske občine pri Gerčelju

ustanovitev nove krajeve organizacije Demokratske stranke. G. Kejžar iz Maribora je v lepem govoru naslikal položaj, potrebo organizacije in naloge strankinih organizacij. Izvolil se je odbor, v katerem so zastopani vsi stanovi in ki daje garancijo, da se bo organizacija lepo razvijala.

Občni zbor kraj. org. JDS v Središču ob Dravi je 10. tm.

Ustanovni občni zbor kraj. org. JDS v Rušah je 10. tm.

V Št. Juriju ob j. ž. se je vršil 3. tm. občni zbor tamošnje kraj. organizacije ob lepi udeležbi članov iz trga in okolice. G. prof. Mravljak je poročal o pol. položaju in o nalogah strankinih organizacij, nakar se je izvolil nov odbor, ki nam daje poročilo za to, da bo tudi Št. Jurij zopet oživel v strankinem delu.

Shod v Križevcih v nedeljo 3. tm. po maši pri Hauptmanu se je vršil ob lepi udeležbi — domačini so cenili udeležbo v obeh gostilniških sobah na najmanj 100 oseb. Shod je vodil predsednik demokratske krajeve organizacije g. Hauptman. Politični položaj je v obširnem govoru pojasnil oblastni tajnik JDS Spindler. Zborovalci, med katerimi so bili zlasti tudi zastopani pristaši SLS, so mirno in z zanimanjem poslušali stvarna izvajanja in ni padel med celim zborovanjem niti en medklac. Soglasno so bile sprejete resolucije p. roti kluku, proti davčni politiki sedanje vlade, proti kršenju zakonov s strani vlade; zlasti se je povdarila tudi zahteva, da se izplačajo vojna posojila, katera so bila svoj čas s strani oblasti vzeta nečoladni deci brez privoljenja varuhov, v takratni valuti.

Občni zbor kraj. organizacije JDS v Križevcih se je vršil takoj po javnem zborovanju minolo nedeljo in sicer v Sokolski dvorani ob udeležbi krog 50 somišljenikov. Po poročilih predsednika o pripravah za obč. volitve so se izvršile volitve odbora. Potrjen je bil v celoti na zadnjem občnem zboru izvoljeni odbor z g. Igo Hauptmanom na čelu, pritegnili so se pa še zastopniki delavstva z vseh treh opokarn in en zastopnik invalidov. Organizacija se lepo razvija.

Narodno gledališče.

Predstava 111. Sezona 1923-24. Abonement B. V torek 5. februarja 1924 ob 30. uri.

MERCADET

Komedija v treh dejanjih. — Spisal: H. Balzac. Prevel: Joško Kovič. — Režiraj: Joško Kovič.

O S E B E:

Mercadet	Grom
Gospa Mercadet	Šturmova
Julija, njena hči	Kraljeva
Minard, trgovski pomočnik	Železnik
Verdin (Mercadet-jeva)	Rasbarger
Mercourt (prijatelj)	Tepavac
Goulard (Mercadet-jevi)	Zehrer
Pierquin (uprnik)	Tovornik
Violette	Kovič
Justin, sluga	Harastović
Therese, sobarica	Savinova
Virginie, kuharica	Petkova
De la Brve (Godeau)	Štrbinšek

Dejanje se odigra v Parizu pri Mercadet-ju. — Čas: Konec 1840 leta.

Med izvajanjem vstop ni dovoljen.

REPertoire:

Torek, 5. febr. »Mercadet«, Ab. B. — Premijera.
Sreda, 6. febr. Zaprto.
Četrtek, 7. febr. »Onstran življenja«, Ab. D.
Petek, 8. febr. »Mercadet«, Ab. E.

Mercadet. Danes, dne 5. febr. se vrši premijera duhovite Balzacove komedije »Mercadet«. Komedija se odlikuje po svojem nenavadnem sujetu: predmet vsega dejanja in nehanja je trgovski svet: špekulanti, upniki, prigrigani in predrzni do skrajnosti . . . borza, menice, protesti itd. itd. In med vsemi temi se suče genij — špekulant — Mercadet, kateremu ni nihče kos . . . Premijera se vrši za ab. B.

Film.

Mestni kino. »Grozote v Numidiji«. V. epoha velezanimive pustolovščine »Tajinstveno bodalo«, v 6 činih, v glavni vlogi Edi Polo, se predvaja v torek, sredo in četrtek.

Mariborske vesti.

Maribor 5. februarja 1924

m Nadaljevanje I. redne seje mestnega občinskega sveta mariborskega se vrši v petek dne 8. tm. ob 19. uri. Nadaljuje se dnevni red prve seje.

m Glasbeni Matci na ljubo preloži g. Šlachta svoj običajni domač bal iz srede na četrtek. Tudi gledališče bo zaprto ta večer. Radi točnega začetka — ozirati se moramo na zunanje goste — naj se oddaje obleka vsaj pol ure pred začetkom v garderobo. Pater K. Kolb je pel večeraj prvi v zboru in sicer krasno.

m Namesto venca na grob umrlega sina g. nadučitelja v Krčevini Miroslava Pučelika je darovalo učiteljstvo osn. šole v Krčevini »Učiteljskemu domu« v Mariboru 100 D. Istotako je darovala »Učit. domu« namesto venca na grob umrle bivše tovarišice Mici Verhovnikove v Prevaljah ga. A. Kožuhova, učit. v Mariboru 50 D. Srčna hvala!

m Planinski ples v Mariboru je, kakor lanski, tudi letos sijajno uspel. Videli si na njem zastopnike vseh slojev in raznih oblasti. Dvorana je bila okusno okrašena, zabava domača, neprisljena. Upamo, da bo podružnica Slov. plan. dr. tudi z gmočnim uspehom zadovoljna.

m Mestno kopališče ostane tekoči teden radi čiščenja parnega kotla zaprto.

m Zamudno dostavljanje pošte. Prejeli smo: Trgovski gremij dobiva pritožbo, da se dostavlja v nekaterih ulicah trgovcem in industrijcem v zadnjem času jutranja pisemska pošta šele po 10. uri, v nekaterih slučajih celo šele proti 12. uri, kar zelo ovira poslovanje dotičnih podjetij. Vsed tega poziva gremij vse svoje člane in industrijce, ki so s tem prizadeti, da mu javijo ta nedostatek, da ukrene gremij na merodajnih mestih v odpravo tega nedostotka potrebne korake, ker ni izključeno, da se je pojavilo to zamudno dostavljanje vsled redukcije dveh pismonoš na tuk. glavni pošti.

m Odsek amaterfotografvov SPD v Mariboru (OASPD) bo tudi letos priredil celotno vrsto lepših izletov v širšo in bližnjo okolico. Kot prvega ima na sporedu izlet na Urško, ki se vrši dne 16. febr. Zbirališče: glavni kolodvor. Odhod v soboto ob 19.58 do Guštanja. Sestop v Slov. gradec. Oprema: zimska (krpji, derezi, kuhalo, cepin, svetiljka i. dr.), jestvine. Izlet vodi načelnik. V ta namen se vrši v petek 8. tm. ob 20. uri v gostilni Holzknecht, Vetrinjska ulica, sestanek, na katerega so turisti vabljeni. Prednanačito tur: Pohorje — Kezjak — Julijske Alpe — Bohinjsko pogorje — Karavanke — Golte — Savinjske Alpe — Celjsko gorovje. — Izleti bodo odslej objavljeni v »Taboru« pod »Turistika in sport« ter v izlozbi trgovin gg. I. Baloh na Grajskem trgu in Fr. Majer na Glavnem trgu. — Rotter.

m Tedenski izkaz o nalezljivih boleznih v mestnem okolišu mariborskem od 27. jan. do 2. febr.: griža: nov 1, ostane 1 škrlatinka: ostalo 7, ozdravljen 1, ostane 6.

m Poskušaj samomor. V ponedeljek 4. tm. so prepeljali v tuk. javno bolnico posestnika in sodarja Karla Ciringerja iz Razvanja, starega krog 40 let. Ustrelil se je v glavo, ker so ga dolžili tatvine. Zdravniki upajo, da ostane živ.

m »Perun«. Danes zvečer ob 20. uri v Narodnem domu občni zbor.

m Willede Margilles, največja muzikalična senzacija igra 32 instrumentov, gostuje v Klub-baru.

Celjske vesti.

Celjsko mestno gledališče pripravlja za predpust gledališki kabaretni večer v veliki dvorani Narodnega doma z zelo zanimivim vspeedom. V prvi polovici tega meseca se vprizori tudi opera »Seviljski brivci«.

Smrtno ponesrečil je dno 1. tm. na okrajni cesti na Bregu pri Celju Karl Pušnik, 27-letni voznik pivovarne v Laškem. Vozil je težko otovorjen voz v Zalec, prišel pri tem pod ohe kolese ter vsled težkih notranjih poškodb kmalu nato izdihnil. Voz mu je zmečkal prsni koš.

Obrtni ples v Celju dne 1. tm. je bila lepa manifestacija pridobitnih slojev. Mladina je plesala med zvoki ljubljanske vojaške godbe pod osebnim vodstvom g. dr. Čerina, narodne dame so preskrbele dober prigrizek, tudi vinska kapljica je bila izborna. Med mnogobrojnim občinstvom je bilo tudi mnogo nemških obrtnikov in trgovcev.

seje ožjega odbora mariborske oblastne organizacije JDS se vrše redno vsak prvi četrtek v mesecu ob 17. uri pop.

Objave.

Š Trgovski venček. Veselični odsek Pomočniškega zbora trgovskega gremija v Mariboru se obrača posebno na gg. trgovce, industrijce in obrtnike s prošnjo, da se zanesljivo odzovejo vabilu in posetijo trgovski venček, kateri se vrši v soboto dne 9. tm. v vseh prostorih Götzove dvorane. Posamezni odseki se trudijo z vso požrtvovalnostjo, da se bode zamoglo nuditi cenj. obiskovalcem prijetne urce. Plesalce bo splošno priljubljena godba »Drava« pod vodstvom kapelnika g. Skačaja pod milo donečimi zvoki zvalila v plesno vrvenje. Za okrepčila bodo skrbeli šotori z najboljšim vinom in jestvinami. Tudi za abstinente in kadilce bo de preskrbljeno. Vsakovrstne slaščice na razpolago. Umetniška soba naj ostane za vsakega štrivnost. Kdor se hoče letošnji predpust dobro zabavati, naj ne zamudi Trgovskega venčka!

Š Zdravniško društvo v Mariboru ima svoj III. redni občni zbor v soboto dne 16. februarja 1924 ob 6. uri zvečer v hotelu Meran v Mariboru. Vsi kolegi se naprošajo, da se tega sestanka sigurno udeležijo. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, d) knjižničarja, e) revizorjev. 3. Volitev novega odbora. 4. Priglaseni glavni predlogi. 5. Slučajnosti.

Š »Oko vlaka«. Kateri potnik ali trgovec si ne bo pač pri čitanju gornjega naslova trl glavo? Oba se vsedeta v brzovlak, da dosežeta z 90 km hitrosti na uro svoje namembno mesto; potnika sama, kakor tudi od njih nabavljeno blago, katero reprezentira milijonske vrednosti, so poverjeni v prvi vrsti »očesu vlaka«. Kdo pa je to »oko vlaka«? Strojevodja! V njegovih rokah leži usoda potnikov, njemu so poverjene milijonske vrednosti, katere mora on prepeljati v namembne postaje. Veliko postaj je že pasiralo »oko vlaka«, vse je bilo v redu, pač pa v zadnji postaji bi bilo skoraj šlo šljako. Brzovlak je že vozil z zmanjšano brzino čez kretnice. Naenkrat nepričakovano signal na »stoj«. Kaj se je zgodilo? Hvala Bogu ne veliko. Odbor društva strojevodje je ustavil tovariša, da mu da navodila, da povabi svoje potnike, dobrotnike in prijatelje kategorije strojevodje k družinskemu večeru, ki se vrši dne 9. februarja 1924 v Gambrinovi dvorani v Mariboru. Uvoz prost! Prihod ob 20. uri. Prostovoljni prispevki v svrhu kritja stroškov se hvaležno sprejmejo.

Gospodarstvo.

g Nova obrtniška zadruga v Mariboru. V nedeljo se je ustanovila v Mariboru zadruga urarjev, zlatarjev, optikarjev in pasarjev, ki so bili dozdaj člani kovinarske zadruge. Nova zadruga obsega celo mariborsko oblast. Na ustanovni občni zbor so prišli sami Slovani. Za predsednika je izvoljen g. Fr. Bureš, za njegovega namestnika g. Lešnik iz Celja.

g Sejmisko poročilo. Maribor, 1. febr. Na današnji svinjski sejem se je pripečalo 112 svinj in 2 kozi; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 3—4 mesce stari komad 650—800 D. 5—7 mes. 1000—1125, 8—10 mesecev 1250—1325, 1 leto 1750 do 1875 D; 1 kg žive teže 22—25 D, 1 kg mrtve teže 26.25—30, koze komad 375 D.

g Novosadska blagovna borza 4. tm. Pšenica baška 342.5—347.5. Turšica: za februar 242.5—260, stara 260; sremska 265. Fižol: baški beli 685, pisani 545, Moka: »0« 530, »6« 325, »7« 285.

g Občni zbor Sadjarskega društva za Slovenijo. V soboto, dne 2. tm. ob 11. uri se je vršil v veliki dvorani vinarstva in sadjarske šole II. občni zbor »Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo«. Namesto zadržanega predsednika g. kmet. svetnika Rohmanna je predsedoval H. podpredsednik g. Humek P.

zdravil je mnogoštevilne udeležence in delegate podružnic, predvsem pa g. okr. glavarja dr. Vončina ter g. ravnatelja Zmavca. Nato je g. dr. Vončina sporočil udeležencem pozdrave velikega župana dr. Ploja. Zelo zanimivo poročilo je podal tajnik društva g. Škulj. Društvo izdaja svoj strokovni list, prireja predavanja in tečaje, društvene izlete itd. Sedaj šteje društvo 2131 članov. V 24 podružnicah je včlanjenih 935 članov. Sadjarsko društvo je storilo od dneva ustanovitve do danes mnogo za prosope te važne narodno-gospodarske panoge, le žal, da ni moglo z ozirom na finančno plat uresničiti vseh svojih namenov. To leto se ustanovi na inicijativo društva v Mariboru vrtnarska šola, spojena z velepodjetjem Džamonja. Sprejetih je bilo več predlogov: članarina ostane v dosedanjem iznosu, društvo ostane nerazdeljeno. Izvoljen je bil stari odbor z malenkostno izpremembo. Občni zbor Sadjarskega društva je bil brez dvoma lep dokaz požrtvovalnosti naših sadjarjev.

Občni zbor Vinarskega odseka.

Maribor, 3. januarja.

Danes se je vršil ob 12. uri v Narodnem domu ob nekoliko pičli udeležbi občni zbor Vinarskega odseka Kmetijske družbe za Slovenijo. Zborovanje je otvoril in vodil g. vin. ravnatelj Puklavac. Predsednik je omenil pred prehodom na dnevni red zelo važno dejstvo, da se ima v smislu rimskega pakta skleniti med kraljevino Italijo in našo kraljevino splošna trgovska pogodba. Dolžnost Vinarskega odseka je, da zavzame v tej zadevi svoje stališče. Ravno tako se vrše v Beogradu priprave za sklepanje splošne trgovske pogodbe z Avstrijo. Z ozirom na vinsko krizo, ki že dve leti ogroža obstanek našega vinogradništva, zahteva Vinarski odsek od vlade, da se pritegne v komisijo za sklepanje trgovske pogodbe z obema imenovanimi državama vinarskega strokovnjaka iz Slovenije.

Dodatno se je razvila zanimiva debata, v katero so posegli g. posl. Žebot, gg. Mijović, Petovar in Kene. Posl. Žebot je opozoril, da minister Kojić absolutno vztraja na svojem stališču, češ, da

pripadniki prečanskih krajev nimajo dovolj avtoritete in odločnosti, zastopati naše interese napram premaganim državam. Dosedaj da so imenovani samo uradniki-eksperti za sklepanje trg. pogodbe z Avstrijo. G. Mijović je predlagal, da odpošlje Vin. odsek svojega zaupnika kot »tiskega družabnika« komisije ekspertov, in sicer na svoje stroške.

G. Lovro Petovar je stavil predlog, zadevajoč dvolastnike, ki so avstrijski državljani in ki streme z vso silo za tem, da jim avstrijska vlada izposluje carine prosti uvoz pridelanega vina. Doselej so namreč plačevali polovico carine. Predlog gre za tem, da se odpravi vsako diferenciranje na škodo naših vinogradnikov. Tudi to vprašanje je sprejelo temeljito debato.

Nato se je vršil občni zbor. Predsednik je ugotovil, da je imel odsek od dneva ustanovitve (27. jul. 1919) 12 konference in tri občne zборе. Odsek je priredil 1. 1921. svojo razstavo na ljubljanskem velesejmu, v letih 1922 in 1923 pa o priliki Obrtno-industrijske izložbe v Mariboru.

Blagajniško stanje odseka izkazuje v l. 1923 84.671 D dohodkov ter 62.000 D izdatkov. Preostane 21.691,90 D gotovine. Inventar je ocenjen na 3455 D. Skupno premoženje znaša 60.421,50 D. Poleg tega ima odsek svoj propagandni fond za izdajo posebne brošure, namenjene predvsem za inozemstvo. Vin. odsek je položil v ta sklad 20.000 D, razni razstavljalci vin 9970 D, marib. okr. zastop 5000 D itd. Skupna svota znaša 35.250 D.

Tretja točka občnega zbora, predlagana s strani predsedstva, se je glasila: razpust Vin. odseka v prid »Pokrajinskega saveza vinogradarja za Slovenijo«, naklonitev enkratne dotacije v znesku 2500 D Sadjarskemu društvu, ostalo premoženje in prop. fond pa pripadeta pokrajinski zvezi. Proti temu predlogu se je oglasilo več govornikov, manj kalo tudi ni braniteljev. Po daljši debati je odredil predsednik glasovanje o predlogu g. Košarja, da se razpust odgodi za eno leto. Ker je bil na ta način z 11 proti 8 glasov zavrnjen s strani predsedstva forsirani predlog, je smatral predsednik to glasovanje kot nezaupnico ter je odložil svoje mesto v odseku. Popoldan se je vršila interna seja odseka.

Mala oznanila.

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Sereer in drag. Vetrinjska ul. 2. 106

Pohištvo radi selitve ceno na prodaj. Podoficirska šola, Stritarjeva ulica 30. 263

Mladeniču se odda postelja. Koroška cesta 50, I. nadst. 266

Igralca na glasovir išče za ob nedeljah in praznikih „Kavarna Premenada“.

Srbehrvaščino ponuje strokovni učitelj. Vprašati Koroševa ul. 7, vrata 2. 270 2-1

Kupim enodružinsko vilo s prostim stanovanjem, ako mogoče v bližini glavnega kolodvora.

Iščem v najem dva lokala za pisarne, ako mogoče v bližini glavnega kolodvora. Naslov v upravnistvu. 269 2-1

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik. (Dalje.) (40)

— Se tako mlad prejmeš, moj ljubljani brat, sijajno cvetje svojega carskega rodu.

V tem hipu je šlo od legije do legije zanosno vzklikanje. Konstanciju se je zmrčal obraz: vzklikanje je prestopilo določeno mejo; nemara se je Julijan prikupil vojakom.

— Živel Cezar Julijan! — so vpili boljbolj glasno in se niso dali utišati. Novi Cezar jim je odvrnil z bratskim smehljajem.

Legionarji so udarili s ščiti ob kolena, izražajoč na ta način svoje veselje. Julijanu se je zdelo, da se na njem izvršuje cesarjeva volja, temveč volj bogov.

Konstancij je vsak večer posvečal četrt ure snaženju in negovanju; to je bila edina zabava, ki si jo dovoljeval zmerni, vzdržni in skoraj bolj prosti nego raznežen car.

Medtem ko je čedil nohte s finimi pilami in majhenimi krtačicami, je vprašal zadovoljnega obraza nadzornika prejšnje spalnice, svojega najljubšega evnuha Evzebijja:

— Kaj misliš, ali bo kmalu premagal Gale?

— Zdi se mi, — je odvrnil Evzebij,

— da dobimo prejkomogoče vest o porazu in Julijanovi smrti.

— Bi zares obžaloval, — je rekel Konstancij. — Sicer pa sem storil vse, kar je bilo mogoče; naj pripiše krivdo samemu sebi!

Cesar se je nasmehnil in je opazoval, z glavo nekoliko ob strani, pravkar opiljene nohte.

— Premagal si Maksencija, — je šepetal evnuh, — premagal si Vetrantiona, Konstansa, Gala, premagal tudi Julijana. In tedaj bo stoprav en pastir in ena čreda. Bog in — ti!

— Da, da... Toda razen Julijana imam še Atanzija. Ne bom imel miru, dokler tudi on ne pride v moje roke, živ ali mrt.

— Julijan je nevarnejši od Atanzija, pa si mu danes nadel cesarski škrlat! — O, modrost božje Previdnosti! Neumljiva pota hodi, da uniči vse sovražne tvoje Večnosti. Slava Očetu in Sinu in Svetemu duhu zdaj in na vse veke!

— Amen, — je zaključil cesar. Končal je posel z nohti in odložil zadnjo krtačico.

Potlej je pristopil k starodavni zastavi Konstantina Velikega »labarum«, ki se je nahajala vsekdar le v cesarjevi spalnici. Padel je na kolena pred njo in uprl oči na Kristinov monogram, ki je bil sestavljen iz samih draguljev in je bleščal v svitu večne luči. Konstancij je jel moliti. Opravil je vse predpisane

Kratek glasovir (Stutzflügel) za 10.000 Din na prodaj. — Einspielerjeva ul. 26. 234

„AGFARIA“ Maribor, Aleksandrova c. 57, prodaja: Moko la banatsko, jabolka, lepa namizna od 50 kg naprej po najnižjih dnevni cenah. Iste tam se kupuje fižol po najvišjih dnevni cenah. 207 10-8

Kupim športni mizarski stolček (Dileante-Hobelbank). Ponudbe na upravo „Tabora“ pod „R. M.“ 257 2-2

Kupim škaflo za gosli, pre vlečena z u-njem ali platnom. Ponudbe na upravo 3-2

4 litre dobrega mleka na dan želi dobivati na dom rodbina v Mariboru, iz snažne kmečke hiše. Kje, se izve v upravi „Tabora“. 3-3

Prodam dobro ohranjeno kolo s pomožnim motorjem D. K. W. po ugodni ceni. Naslov v upravi. 2-2

Juris doktor

z boljšo prakso, z znanjem slovensčine, srbsčine in nemščine ter strojeopisja išče primerno mesto kot odvetniški koncipient ali korespondent v nekem industrijskem podjetju. Ponudbe pod „Doktor“ na upravnistvo lista. 267 2-1

Več voznikov

se sprejme za takojšnji prevoz večje množine okroglega lesa iz gozda do Drave Pot zelo ugodna Mariborska lesna industrija Koroška cesta 46. 263 3-2

Gaterist

za polni jarmenik išče se za takojšnji nastop. Ponudbe na „Drava“ lesna ind. d. d. Maribor. 251 3-3

SAMO

v novi trgovini

B. Veselinović & Ko. Maribor, Gosposka ulica 26

dobite lepo darilo,

ako kupite blago za 500 Din. in več. 128

Cene brez konkurence. 255 5-2

Dr. Ivan Stojan, notar v Ljutomeru.

Razpis službe.

Oskrbovalno sestro

za svoj ambulatorij išče Protituberkulozna liga v Mariboru. Mesečna plača Din 1400 in eventualne stanovanjske ugodnosti. Prošnje s priloženim krstnim listom, domovnico in izpričevali o naobrazbi kakor tudi o morebitnem dosedanjem službovanju je poslati do 15. februarja t. l. na naslov ambulatorija Protituberkulozne lige v Mariboru, Stolna ulica. 3-2

Dr. ANTON MULEJ

odvetnik

Maribor, Aleksandrova c. 30

268

Proda se

trgovina živežne stroke

z pripadajočo malo fino gostilno ter takojšnjim stanovanjem. Podjetje se nahaja na brezkonkurenčnem mestu v Mariboru ter je izbornu upejano. Vodi se lahko od par oseb ter je prometa okr. pol milijona kron mesečno. Trgovina je dobro založena z približno 800.000 kron blaga ter 10 polovnjakov vina, dosti kletarske opreme, posode, ves trgovski in gostilniški inventar itd. Proda se iz družinskih razmer vse skupaj kakor je, za 1.500.000 kron. Odda se eventualno tudi samo trgovino za en milijon kron z blagom. Proda se samo za gotovino oziroma bančno garancijo. Cenjene ponudbe pod „Podjetje“ na upravnistvo tega lista. 271

„KRINUS“

I. jugoslovanska izdelovalnica in barvarna krzna v Ljutomeru,

najmodernejše urejeno, jako dobro vpeljeno krznarsko podjetje z vsem inventarjem, sirovinami in izdelki vred

se proda

na prostovoljni javni dražbi v moji notarski pisarni dne 16. februarja 1924 ob 13. uri.

Natančnejša pojasnila se izvedo v moji pisarni.

255 5-2 Dr. Ivan Stojan, notar v Ljutomeru.

molitve in dočeno število poklonov do tal. K Bogu se je obračal z neomajno vero v srečo, kakor ljudje, ki nikoli ne dvomijo o svojih krepostih.

Ko je minulo tričetrt ure večerne molitve, je vstal lahkega srea.

Evnuhi so ga slekli. Legel se je v veličastno posteljo, ki so jo nosili srebrni kerubini razprostrti peroti.

Konstancij je zaspal z nedolžnim smehljajem na ustnah.

XVII.

V enem izmed najživahnejših portikov v Atenah je bil razstavljen Arsinojin kip — »Zmagovalec Oktavij z glavo mrtvega Bruta«. Atencani so pozdravljali hčerko senatorja Helvidija Priska kot preporoditeljico starodavne umetnosti.

Posebni uradniki, ki so morali na skrivaj opazovati duševno razpoloženje v državi in ki so jih zbog tega nazivali »preiskovalci«, so ovadili nadrejenim oblastim, da bi kip utegnil vzbujati svobodoljubna čustva; v mrtvi Brutovi glavi so razpoznavali poteze Julijanove glave in videli v tem zločinskem ekanje na nedavno Galovo usmrčenje; v Oktaviju pa so ugledali podobnost s Konstancijem.

Zadeva se je razpletla in se je naposled razvila v preiskavo zaradi razžaljenja veličanstva; še malo, in bi bila došla v roke Pavla Katene. K sreči je dospel iz dvorne pisarne od magistr

oficijev podpisani ukaz, da naj se kip ne samo odstrani z razstavišča, ampak v navzočnosti cesarskih uradnikov razbije in uniči.

Arsinoja ga je hotela skriti. Hortenzij se je tako prestrašil, da ji je žugal, češ, še sam jo izroči ogleduhom.

Njo je obvladal takšen gnus nad človeško nizkoto, da je dovolila delati vse, kar se je Hortenziju zljubilo. Nato so kip razbili kamenarji.

Arsinoja je takoj odpotovala iz Aten. Varuh jo je pridobil za svoj načrt: spremljala ga je v Rim, kjer so mu prijatelji že zdavnaj obljubili službo cesarskega krestaja.

Naselili so se nedaleč od palatinskega holma. Dnevi so ji minevali v brezdelju. Umetnica se je preverila, da ni mogoča prazna velika in svobodna umetnost.

Arsinoja se je spominjala svojega razgovora z Julijanom v Atenah; to jo je bila edina vez, ki jo je še spajala z življenjem. Pričakovanje v brezdelju ji je presedalo do grla in postalo nezno. V trenutkih obupa ji je prihajala želja, da bi odpotovala v Galijo k mladem Cezariju; z njim si je hotela priboriti oblast ali pa poginiti v boju.

Toda ob tem času je težko zbolela. V dolgih, tihih dneh okrevanja jo je tolažil in zabaval njen muhasti, najzvestejši častilec Anatolij, centurij dvornih ščitonoscev in sin bogatega trgovca iz Roda.